

TOIMINTASUUNNITELMA 2018

Kiimingin – Jäälin vesienhoitoyhdistys on perustettu keväällä 2011 parantamaan vesistöjen tilaa Jäälinojan valuma-alueella. Tavoitteensa saavuttamiseksi yhdistys on toteuttanut Jäälinjärven yläpuolisella valuma-alueella yhdeksän vesienhoitorakennetta, harjoittanut hoitokalastusta Jäälinjärvessä ja pyrkinyt vaikuttamaan Jäälinjärveen kohdistuvaan kuormitukseen mm. edistämällä viemäröintihanketta ja jakamalla tietoa. Vesistön tilaa ja toimenpiteiden vaikuttavuutta on tutkittu vesianalyseillä. Toimintamalli on herättänyt yleistä kiinnostusta, ja yhdistys on saanut useita julkisia huomionosoituksia.

1. Vesienhoito ja vesistön tila

Jäälinojan valuma-alueen vesistön tilan parantamista tarkastellaan tässä suunnitelmassa seuraavasti jaoteltuna:

- A. Jäälinjärven yläpuolinen valuma-alue
- B. Jäälinjärvi
- C. Jäälinoja

A. Jäälinjärven yläpuolinen valuma-alue

Jäälinjärven yläpuoliselle valuma-alueelle alun perin suunnitellut vesienhoitorakenteet on toteutettu. Alkuperäisiä suunnitelmia on täydennetty Kalamäen ja Kokkohaaran kosteikkoihin rakennetuilla lietteenpoistojärjestelmillä.

Rakennetut Lietteenoistojärjestelmät ovat osoittautuneet riittämättömiksi. Sen vuoksi yhdistys pyrkii toteuttamaan Jäälinjärven kaakkoispäähän noin kahden hehtaarin suuruisen laskeutusaltaan. Hanke valmistellaan niin, että se voidaan toteuttaa talvella 2018 – 2019.

Olemassa olevia rakenteita yhdistys pitää kunnossa ja poistaa lietettä pumppaamalla. Valmistellaan Kalamäen kosteikon tulokanava tyhjentäminen kaivinkoneella talvella 2018-2019. Tutkitaan myös mahdollisuus rakentaa lietteen varastoallas Kalamäkeen. Tämä mahdollistaisi mm. tehokkaan pumppaamisen.

Vesienhoitorakenteiden vaikuttavuutta tutkitaan vesinäytteillä. Rakenteiden vaikuttavuudesta on syntynyt kohtuullisen selkeä käsitys. Sen vuoksi vakiintunutta tutkimusohjelmaa voidaan kustannusten säästämiseksi supistaa rajaamalla analyysit keskeisiin parametreihin. Samalla pidetään huolta siitä, että pitkien aikasarjojen hyödyntäminen ei vaarannu.

B. Jäälänjärvi

Jäälänjärven kalakannan rakenne on saatu oikaistuksi. Jäälänjärven hoitokalastusta jatketaan vakiintuneella tavalla.

Yhdistys jatkaa Jäälänjärveen tulevan ja sieltä lähtevän kiintoaineen ja ravinteiden määrän tarkkailua. Kustannusten säästämiseksi analyysit rajataan kuitenkin keskeisiin parametreihin.

C. Jäälinoja

Metsäkeskus suunnitteli vuonna 2013 Jäälinojan varteen neljä kosteikkoa. Nämä jäivät toteuttamatta, koska maanomistajien suostumusta ei saatu. Leppiojan kosteikon valmistelu käynnistetään uudelleen Oulun kaupungin ja Metsäkeskuksen kanssa.

2. Tutkimukset

Yhdistys saattaa päätökseen alkuperäisen suunnitelman mukaisen bioremediaatiotutkimuksen. Tulosten perusteella suunnitellaan jatkotoimet.

Laajan rautailmiötutkimuksen kariuduttua kielteiseen rahoituspäätökseen yhdistys pyrkii saaman asiasta käyntiin resursseilleen soveltuvaa tutkimusta yhteistyössä Oulun yliopiston ja Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen kanssa, mikäli rahoitus järjestyy. Erityisesti Laivakankaan etelälaidalle kaivettua "Leppisuonojaa" padotetaan kuivatustarpeen sallimissa rajoissa ja tutkitaan padotuksen vaikutuksia veden laatuun. Samoin voidaan tutkia Korteojan kuivunutta uoma. Oulun yliopiston toteuttamaan Kalivesi-hankeeseen pyritään liittämään tutkimusta ns. Kukkivan Kunnaan alikulun kuivatusvesien laatua ja käyttäytymistä. Tutkimukseen pyritään niin ikään liittämään selvitys Välikylän alueen hule- ja jätevesistä.

Bioremediaatiotutkimusten tulosten hyödyntäminen ja sen edellyttämät toimet selvitetään.

3. Edunvalvonta

Yhdistys seuraa toiminta-alueensa kaavoitusta ja infrastruktuurin uusimista ja laajentamista ja pyrkii vaikuttamaan siihen, että vesistövaikutukset otetaan huomioon sekä suunnittelussa että toteutuksessa. Yhdistys säilyttää vakiintuneen asemansa osallisena julkisissa prosesseissa.

4. Yhdistyksen toiminnan kehittäminen ja viestintä

Yhdistyksen voimassa olevien tukipäätösten (bioremediaatio ja ns. ”normaalitoiminta”) voimassaolo päättyy kuluvana vuonna. Toiminnan jatkuvuuden turvaamiseksi haetaan uutta rahoitusta rakenteiden hoitoon ja kunnossapitoon, vaikutustarkkailun ja verkottumiseen.

Lisäksi rahoitusta haetaan lietteenpoiston tehostamiseen, mihin kuuluu mm. Jäälinjärven kaakkoispään laskeutusallas, Kalamäen kosteikon tulokanavan puhdistus sekä mahdollisesti Kalamäen poistettavan lietteen varastointi.

Bioremediaatiotutkimuksen rahoituspäätökseen haetaan käyttötarkoituksen muutos. Mikäli lisätutkimukset osoittautuvat tarpeellisiksi ja rahoitus antaa siihen mahdollisuuden, hankkeelle haetaan jatkoaikaa.

Yhdistys osallistuu valtakunnallisten vesistökuunnostuspäivien ohjelman laatimiseen ja toteuttamiseen tarjoamalla puheenvuoroja ja vierailukohteita. Myös muita vierailuja otetaan vastaan

Yhdistys jatkaa edelleen jäsen- ja varainhankintaa. Edellytyksiä tähän luodaan viestinnällä. K-Supermarket Jäälin kanssa tehdään läheistä yhteistyötä. Jäälin vesien kunnostus on yrityksen pääsponsorointikohde. Vesienhoitokohteita tehdään tunnetuksi mediassa.

Verkottumista muiden kunnostustoimintaa harjoittavien toimijoiden kanssa pidetään yllä mm. VYYHTI-hankkeessa. Yhdistys järjestää venetsialaistapahtuman yhteistyössä K-Supermarket Jäälin, Jäälinmajan ja muiden jääliläisten yhdistysten kanssa. Yhteistyötä koulujen kanssa lisätään.

5. Kustannukset ja rahoitus

Kustannukset

Vesienhoitorakenteet

• Kunnossapito ja hoito	3 000 eur	
• Lietteenpoisto	<u>1500 eur</u>	
	4 500 eur	4 500 eur

Kalastus

Hoitokalastuskulut	500 eur	
Kalastustyö	<u>1 800 eur</u>	
	2 300 eur	2 300 eur

Vesistötarkkailu

• viranomaistarkkailu	1000 eur	
• tulevan ja lähtevän veden laatu, vaikuttavuustarkkailu	3000 eur	

• näytteenotto ja kuljetukset	1000 eur	
• Vesitaselaskenta	<u>1 000 eur</u>	
	6000 eur	6 000 eur

Tutkimukset

• bioremediaatitutkimus	20 000 eur	
• rautatutkimus	2500 eur	22 500 eur

Yhteiset

Hallinto ja yleiskulut	4 500 eur	
Viestintä, vierailut, verkottuminen	3000 eur	
Venetsialaiset	<u>300 eur</u>	7 800 eur

Kustannukset yhteensä yht. 43 100 eur

Rahoitus

ELY-keskus, "normaalitoiminta"		1 233 eur
ELY-keskus, bioremediaatio		15 000 eur
Vesienhoitoyhdistys		
• oma rahoitus	2 000	
• Jäälin YTR	300	
• K-Supermarket	500	
• talkoot	<u>17 500</u>	20 300 eur

Virkatyö

• viranomaistarkkailu		1 000 eur
-----------------------	--	-----------

Kaikki yht. 37 533 eur

Alijäämä 5 567 eur

Bioremediaatiorahoituksesta säästyviä varoja pyritään hyödyntämään alijäämän kattamiseen käyttötarkoituksen muuttamisen kautta.